

Katarina Toman Kracina

ISTOČASNO

19. 6.–19. 7. 2025

artKIT

V tihih globinah vsakdana

Razstava Istočasno predstavlja najnovejšo umetniško produkcijo, ki zajema predvsem slikarska dela in prostorske objekte manjših formatov. Slikarska dela, ustvarjena z akrilom na platnu različnih formatov, ter manjši tridimenzionalni stenski objekti skupaj oblikujejo vizualno poetični ansambel, ki osvetljuje prizore počitka, igre in pogosto spregledanih vsakdanjih, običajnih trenutkov. Dela razkrivajo preplet ženskega doživljanja, materinstva in družinske pripadnosti. Intimnost in domačnost umetniških del izražajo majhne figurice, narejene iz gline ali celulozne mase, upodobljene med vsakdanjimi opravili sodobnega življenja. Njihova oblika in vsebina pogosto vključujeta subtilen humor, ki ustvarja kontrast med resnostjo in lahkotnostjo ter poudarja pristnost in naravnost. Skulpture, umeščene v kvadratne okvirje, se manifestirajo kot avtonomni objekti, ki v skupnem dialogu vzpostavijo kompleksno prostorsko instalacijo in subtilno odpirajo prostor za razmislek o pomenu navidezno nepomembnega. Majhni figuralni kipi delujejo kot arheološki artefakti sodobnega življenja in bivanja – so drobne tihe priče časa, zajete v podobah sodobnih utrinkov. V njih se skrivajo drobcji vsakdanjosti, ki se v preplavljenem tempu novodobnega narativa, hrupa in načina življenja prehitro spregledajo, utišajo ali celo ne opazijo in ne zaznavajo več.

Umetnica ne ustvarja zgolj z umetniškimi deli, temveč tudi ustvarja in deluje s samim galerijskim prostorom, ki ga subtilno in idejno dovršeno preoblikuje v integralni del svoje umetniške kompozicije. Galerijski ambient se preobrazi v svojstven medij – stene postanejo slikovne površine, po katerih se barvni nanosi vzpenjajo in spajajo v subtilno prostorsko dramaturgijo. Stene razstavišča dobijo svoje koticke barvnih površin, na katerih so umeščena umetniška dela, kvadratne kocke tal se skozi barvne površine nadaljujejo, skorajda plezajoče vzpenjajo naprej po stenah navzgor in ustvarjajo občutek gibanja in dinamike ter vzpostavljajo povezano prostorsko celovitost. V osrednji del razstavnega prostora vabi vitrina s prostorsko instalacijo, v katerega sta upodobljena bazen in njegov prostorski kontekst, obdan s stiliziranimi ploščicami. V tem skrbno oblikovanem mikrokozmosu so razporejene majhne figurice, ki se sončijo, ali plavajo, ali poležavajo ob robu bazena. Prizor pritegne obiskovalca, kajti instalacija deluje kot pogled v svet znotraj sveta, kjer biva samozadostni kraj miru v počasnem dihu kontemplacije, umika, igrivosti, počitka in brezčasnega užitka v preprostosti bivanja.

Z izborom materiala – predvsem gline – umetnica sidra figuralne kipce v otipljivo materialnost. Kot oblikovalen medij nosi glina v sebi simbolno težo snovnosti, ki jo lahko neposredno povežemo z naravnim ciklom zemlje, zemeljskega bivanja in eksistencialne resnice. Človeška izkušnja vsakdanjosti, ki je utelešena in oblikovana skozi človeške roke v majhne kipce podob, se v metaforičnem smislu prizemljuje. Glina tako ni samo nosilec materialne forme kipcev, ampak je hkrati vezni člen, ki na mostu umetniške ustvarjalnosti povezuje notranji svet umetnice z zunanjim svetom resničnosti in čutne izkušnje.

Katarina Toman Kracina
ISTOČASNO
19. 6.–19. 7. 2025

artKIT, Glavni trg 14, Maribor
Odpiralni čas: od torka do petka od 15. do 19. ure, v soboto od 10. do 13. ure

Človeško bivanje je neizogibno prepleteno z vezmi človeške soodvisnosti. Kot bitja odnosov smo ljudje eksistencialno vezani na druge, pri čemer se naše bivanje uresničuje skozi razmerja soodvisnosti in pripadnosti ter z notranjo potrebo po bližini, skrbi in odnosih, ki nas umeščajo v mrežo medčloveške povezanosti. V umetničinem likovnem izrazu nastopajo motivi kot nosilci simbolnih, čustvenih in eksistencialnih plati. Med drugim lahko mačka predstavlja figuro samostojnosti, čuvaja zasebnega prostora, ki hkrati opazuje, je opazovan in neulovljiv, predstavlja notranjo senzibilnost, odvisno neodvisnost, mehkobo in instinktivno prisotnost. Otroci se pojavljajo kot figure utelešenja potenciala, neskončnih možnosti, čistega in nedolžnega pogleda in dar prihodnosti življenja. Sama sled domačnosti je uprizorjena kot dinamičen prostor notranjih krajin, kjer biva tišina s počasnostjo in nežnostjo, kjer počitek predstavlja dejanje prisotnosti in mir izkušnjo biti tukaj in sedaj. Skozi razstavo vejeta subtilnost in poetika umetničinega dotika. Vzpostavljeni prostor nosi sled mehkoobe, premišljenosti, iskrenosti in umirjenosti. Nežnost, ki jo umetnica vtke v ustvarjeno umetniško kompozicijo, se ne razume kot izraz šibkosti, temveč kot prepoznavna moč čutenja. Gre za občutljivost, ki zazna neizrečeno, vidi v drobce skoraj nezaznavnega in zatipa v detajle. V njeni estetiki postane nežnost dejanje poguma, moč empatije, skromnosti in človečnosti, sposobnost skrbi in globoke pozornosti do prostorov bivanja, telesne zaznavnosti, navzočnosti in medčloveških vezi. Kljub vizualni nežnosti prizori umetniških del ne umikajo pogleda pred resničnostjo, temveč ga usmerjajo tja, kjer je življenje najtišje, a hkrati najgloblje in iskreno.

V drugem, manjšem prostoru razstavišča je umeščen kotiček, ki je namenjen počitku in kontemplaciji. Za razliko od prvega razstavnega prostora se v drugem prostoru pogled ne razpre vase, temveč navzven. Iz notranjih prostorov domačnosti prehajamo v širino naravnega sveta, kjer smo navzoči v odprtosti krajin narave. Oko je obdano s tremi slikami, ki odpirajo pogled v imaginarne krajine – kjer biva pogled na mirnem opazovanju morskega obzorja, pogled skozi okno, kjer na nebu proseva večerna svetloba in občutek bivanja pod toplim poletnim soncem v večni prisotnosti lepote narave. Gre za prizore, ki omogočajo očesu in mislim počitek in hkrati ponujajo tihi dialog intimnega bivanja. Pokrajine generirajo prostor oddiha, stika z naravnim, zemeljskim in večjim. Skoznje se razstava zaključí s pogledom, ki se zlije z zunanjim svetom in naravo, ki ostaja večna spremljevalka človeškega bivanja.

V svetu, kjer so pogoji za mirno in varno življenje neenakomerno porazdeljeni, nas razstava *Istočasno* opominja na sočasnost osebnih in globalnih stanj. V prepletu čustev, zaznav in resničnosti se išče ravnesje, nežnost in vsakodnevno lepoto, kjer so nepomembne stvari pogosto tiste, ki dajejo življenju smisel. Medtem ko nekje biva spokojnost, biva drugod kaos. V tem prostoru med realnostjo in upanjem teče tudi umetniška pripoved o dragocenosti trenutkov, ki so v svoji preprostosti nosilci smisla in lepote življenja. Ob upočasnitvi pogleda se pogled pomika tja, kjer je življenje najbolj zgoščeno, najtišje in hkrati najgloblje odtisnjeno v naš subtilni spomin intimnega bivanja. Poetika običajnega ne potrebuje izjemnosti in spektakularnosti, temveč polaga in generira vrednost v prisotnost in trenutek vsakdanjosti. Ob tihi moči intimnosti se odpira majhna opna, skozi katero lahko pogledamo v svet, kjer bivajo mir, tišina, rutina, bližina in naklonjenost, spokojnost ter toplina domačnosti. Zgolj ob nežnosti in sočutju, v zavetju notranjih tišin in varnosti lahko biva človeška ranljivost. V času, ko se družba vedno pogosteje utaplja v spektaklu in ekstravertiranosti, ponuja umetniška razstava *Istočasno* prostor tihega zavedanja, bivanja in nežne, globoke prisotnosti v umetnosti bivanja. Morda dosega življenje svojo najdragocenejšo polnost prav v preprostosti, ki ne potrebuje blišča, v skromnosti, ki ne teži k presežku in ne opeva samohvale, v hvaležnosti za tisto in tistim, kar nam je dano, in v ljubezni, ki jo prejemamo od bližnjih in podarjamo bližnjim. Morda se prav tam, v tihih globinah vsakdana, razkriva resnična veličina.

– Nina Šardi

BIOGRAFIJA

Spletna stran

Katarina Toman Kracina, rojena v Ljubljani, je študirala slikarstvo na Akademiji za likovno umetnost in oblikovanje v Ljubljani (pri prof. Metki Krašovec), leta 2004 je zaključila magisterij iz smeri restavracije. Zaposlena je v MGML (Muzej in galerije mesta Ljubljane), kjer je vodja konservatorske službe. S konservatorskega vidika skrbi za obsežno muzejsko zbirko. Aktivna je tudi pri postavitvah muzejskih razstav. Za konservatorska restavratorska dela v ekipi MGML je prejela Valvasorjevo nagrado 2016 za prenovo Plečnikove hiše. Ustvarja v različnih tehnikah: slikanje, kiparjenje – mala (miniatura) plastika, video, oblikovanje, šivanje, filcanje, kvačkanje ...